

Tlačové správy 2024

< Kolobeh dlhov v zdravotníctve pokračuje, treba systémové riešenia a nie iba hasiť aktuálne problémy

Publikované: 16.08.2024

Bratislava 16. augusta 2024 – Slovenské zdravotníctvo je stále vážne chorým pacientom, pri živote ho držia čiastočné riešenia, ale ku komplexným opatreniam zo strany Ministerstva zdravotníctva (MZ) SR, ktoré by znamenali jeho stabilizáciu, stále nedošlo. Vyplynulo to z kontroly Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) SR. Tá bola zameraná na postupy rezortu zdravotníctva v rokoch 2018 až 2023 v oblastiach, ktoré už v minulosti národní kontrolóri prierezovo preverovali. Išlo o päť oblastí – hospodárenie zdravotníckych zariadení, koncesné zmluvy, náklady spojené so správou stavieb, verejné obstarávanie a posilnenie zodpovednosti manažmentu za výsledky. „Napriek prijatiu čiastočných opatrení, stále chýba komplexná úprava finančného riadenia, funkčný systém využívania informačných systémov poskytujúcich dáta v čo najširšom spektre verejnej politiky zdravia, lepšie nastavenie osobnej zodpovednosti, ale i vytvorenie organizačného útvaru, ktorý by odborne a metodicky pomáhal podriadeným organizáciám,“ zdôrazňuje podpredsedníčka kontrolného úradu Henrieta Crkoňová. Kontrolóri na základe aktuálnych zistení odporúčajú parlamentnému výboru pre zdravotníctvo, aby zaviazal vládu žiadať od ministerstva zdravotníctva ucelenú koncepciu udržateľného finančného riadenia zdravotníctva. „Ak nie je zrejmá reálna potreba a následná distribúcia verejných zdrojov v systéme verejného zdravotníctva, výsledkom bude neustále sa znásobujúci nedostatok financií,“ dodáva podpredsedníčka NKÚ.

„Stále je zásadným problémom hospodárenie univerzitných a fakultných zdravotníckych zariadení. Naďalej totiž tieto koncové zariadenia generujú straty, zadlžujú sa a platia faktúry vo výraznom časovom oneskorení,“ približuje závery kontroly H. Crkoňová. Ku koncu roka 2023 bol stav záväzkov 13 najväčších nemocníc cez miliardu eur. Tieto štátne zariadenia mali pritom viac ako 95% podiel na celkovom dlhu organizácií v pôsobnosti ministerstva zdravotníctva. Po lehote splatnosti boli koncom minulého roka faktúry v hodnote bežmála 700 miliónov, priemerné oneskorenie platieb bolo 397 dní. „Auditom potvrdeným rizikom je aj to, že značná časť dlhov nemocníc sa dostala do súkromných rúk a ich vymáhanie s penále môže výrazne zaťažovať rozpočet zdravotníctva a odčerpávať financie, ktoré by mali byť primárne použité na liečbu pacientov, prevádzku nemocníc či odmeňovanie lekárov, zdravotníckeho personálu,“ zdôrazňuje podpredsedníčka slovenských kontrolórov. K oddižovaniu zdravotníctva štát pristúpil za ostatných dvadsať rokov päťkrát

a v tomto roku by to malo byť šiesty raz. Do konca minulého roka bolo na splatenie dlhov vynaložených viac ako 2,2 miliardy.

Slovensko oneskorenými platbami porušuje európsku smernicu o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, za čo od minulého roka čelí európskej žalobe. Štátu hrozia niekoľkomiliónové sankcie. V apríli 2024 vydal rezort zdravotníctva vyhlášku, ktorej súčasťou je krátkodobý plán v rámci nápravných opatrení v súdnom spore – poskytnutie sumy 119 mil. eur pre ústavnú starostlivosť poskytovanú vo vybraných nemocniciach na splácanie záväzkov dodávateľov a služieb. Verdikt Súdneho dvora Európskej únie v tejto veci nebol do skončenia kontroly vydaný.

V kontrolovanom období bol viditeľný nárast prevádzkových nákladov fakultných a univerzitných nemocníc. Dôvodom rastúcej zadlženosti zdravotníckych zariadení bolo aj prijímanie niektorých krokov zo strany štátu, napríklad zvyšovanie osobných nákladov. „Zvyšovanie osobných nákladov v 13-tich zariadeniach v pôsobnosti rezortu zdravotníctva ukázalo, že až 84 % všetkých príjmov zo zdravotných poisťovní bolo použitých práve na mzdy a odmeňovanie zamestnancov,“ uviedla H. Crkoňová a dodala, že „prijímanie akýchkoľvek opatrení, aj mzdových, musí ísť ruka v ruke s rozpočtovým krytím“. Pričom zvyšnými 16 % disponibilných zdrojov nebolo možné zabezpečiť ostatné zvýšené náklady súvisiace s prevádzkou i zdravotnou starostlivosťou. Ide napríklad o pretrvávajúce neriešenie investičných dlhov súvisiacich s opravu a modernizáciou budov, narastajúce ceny energií či financovanie opráv a udržiavanie zastaranej a opotrebovanej zdravotníckej techniky.

Jedným z krokov, ktoré v minulosti národná autorita pre externú kontrolu odporúčala vedeniu ministerstva, bola centralizácia a zefektívnenie riadenia procesov. V rámci Plánu obnovy a odolnosti sa naša krajina zaviazala k reforme centralizácie riadenia najväčších nemocníc a k zriadeniu Útvoru centrálného riadenia. Vytvoriť sa má systém centrálného riadenia štátnych nemocníc (14 nemocníc – príspevkových organizácií a 5 nemocníc – akciových spoločností), ktorého súčasťou budú štyri oblasti: 1. centrálny kontroling, rozpočtovanie, plánovanie a monitoring výkonnosti; 2. procesy centrálného nákupu liekov, medicínskych materiálov, prístrojovej techniky; 3. centralizácia podporných služieb; 4. riadenie ľudských zdrojov. Zriadenie útvaru však oproti pôvodným plánom mešká. V tejto súvislosti podpredsedníčka národnej autority pre externú kontrolu pripomína, že len nedávno, k 1. júlu 2020 zanikol Úrad pre riadenie podriadených organizácií, ktorý mal dané činnosti garantovať a vykonávať.

Jedným z vážnych problémov, ktorý ovplyvňuje prípadné reformy v zdravotníctve, je personálna nestabilita na ministerstve zdravotníctva. Počas šiestich kontrolovaných rokov došlo k deviatim zmenám na poste ministra. Na ministerstve bolo v tomto období zároveň prijatých 36 významných organizačných zmien, keď vznikali, zanikali a transformovali sa rôzne odborné útvary, pričom kontinuita plnenia niektorých úloh nebola vôbec zabezpečená. Príkladom nezvládnutých zmien je zánik už spomínaného Úradu pre riadenie podriadených organizácií ako aj Inštitútu zdravotnej politiky. Kontrolórom pritom neboli predložené oficiálne zdôvodnenia, prečo zanikli a nezostala po nich ani odborná písomná agenda. „Práve tieto dve inštitúcie pritom zohrávali dôležitú úlohu pri realizácii krokov rezortu zdravotníctva, ktoré sa odvíjali aj od odporúčaní kontrolórov,“ uzatvára podpredsedníčka H. Crkoňová. Nedostatok personálu kontrola odhalila aj v útvere vnútorného auditu a útvere vnútornej kontroly, dozoru a sťažností.

K zlepšeniu a nájdeniu riešení nedošlo ani pri nakladaní s majetkom štátu. Konkrétne prípady neboli doriešené. Ide napríklad o hľadanie možnosti plynulého financovania zo štátneho rozpočtu podtlakovej jednotky SARS v Nemocnici akademika L. Déreya v Bratislave, ktorá je určená pre liečbu vysoko infekčných nákazlivých chorôb. Toto zariadenie v súčasnosti pre havarijný stav nefunguje. Na servisnú údržbu a rekonštrukčné práce pritom v rokoch 2018 – 2023 poskytlo ministerstvo viac ako 670-tisíc eur. V minulosti národní kontrolóri odporúčali vedeniu rezortu pasportizáciu stavieb v správe podriadených zariadení a na základe jeho plánov investičné projekty. Až v minulom roku bola urobená pasportizácia, ktorá však bola zameraná iba na zlepšenie energetickej efektívnosti budov a na navrhnutie opatrení na zníženie uhlíkovej stopy. Pri rozhodovaní o aktuálnych investíciách do budov neboli využité závery a odporúčania tejto čiastočnej pasportizácie. Čiastočne realizované boli odporúčania týkajúce sa prehodnotenia efektívnosti a hospodárnosti uzatvorených koncesných zmlúv a verejného obstarávania.

Správa o výsledku kontroly ["Odporúčania NKÚ SR z kontroly verejných financií a majetku zdravotníckych zariadení"](#) (.pdf, 1,1 MB)

Našli ste na stránke chybu?

[Správca Obsahu \(NKÚ SR\)](#)

[Technický prevádzkovateľ \(NKÚ SR\)](#)

[Zákon o NKÚ \(https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/39/vyhlasene_znenie.html\)](https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/39/vyhlasene_znenie.html)

[Ochrana osobných údajov \(/ochrana-osobnych-udajov\)](#)

[Podanie Podnetu \(/podavanie-staznosti-podnetov-a-nych-podani\)](#)

[Podanie sťažnosti \(/staznost\)](#)

[Cookies \(/vyhlasenie-o-cookies\)](#)

[Kontakty \(/kontakt-pre-verejnos%C5%A5\)](#)

[Mapa stránky \(/mapa-stranky\)](#)

[RSS Aktuality \(/sk/web/nku/aktuality/-/journal/rss/33855/66340\)](#)

[RSS Kontroly \(/sk/web/nku/aktuality/-/journal/rss/33855/1300577?refererPlid=59\)](/sk/web/nku/aktuality/-/journal/rss/33855/1300577?refererPlid=59)

[Vyhlásenie o prístupnosti \(/vyhl%C3%A1senie-o-pr%C3%ADstupnosti\)](/vyhl%C3%A1senie-o-pr%C3%ADstupnosti)

Vytvorené v súlade s [Jednotným dizajn manuálom elektronických služieb. \(https://idsk.gov.sk/\)](https://idsk.gov.sk/)

Prevádzkovateľom služby je Najvyšší kontrolný úrad SR.

